

Bemærkninger til forslaget

Dette forslag er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 126 fra folketingsåret 1984-85 i en revideret form og med ajourførte bemærkninger.

Debatten om asbestens farlighed er blusset op igen, denne gang i forbindelse med indeklimaet. Sundhedsstyrelsen har i en skrivelse af 29. april 1985 til boligministeriet erkendt, at det er styrelsens opfattelse, at der består en veletableret årsags-sammenhæng mellem udsættelse for asbestfibre og risikoen for efter års latenstid - foruden asbestose - at udvikle lungekræft og/eller lungehindekræft, ligesom sundhedsstyrelsen mener, at selv ganske ringe og kortvarige udsættelser for asbeststøv efter års latenstid har givet anledning til udvikling af lungehindekræft, samt at der ikke er videnskabeligt grundlag for at antage, at der for asbeststøv eksisterer nogen nedre sikker ekspositionsgrænse.

Arbejdsministeren erkendte ligeledes under 1. behandling af B 126 den 24. april 1985, at ingen nok så lav grænseværdi kan garantere, at asbest-udsatte arbejdere er uden risiko for at pådrage sig en asbestbetinget kræftsygdom, og ministeren mente derfor, at samtlige muligheder for en fremskyn-delse af omstillingsprocessen fra asbestholdige til asbestfri produkter skulle undersøges.

På den baggrund fremkom direktoratet for arbejdstilsynet den 23. november 1985 med en redegørelse, som konkluderede:

ad 1) asbestcementprodukter

På baggrund af nuværende viden og teknik er det muligt at producere asbestfri alternativer inden for alle typer plane H- og M-plader, skiferplader og M-bølgeplader, medens det ikke skulle være muligt at producere et asbestfrit alternativ til H-bølgepladen på nuværende tidspunkt. Der foreligger et forskningsresultat, som skal danne grundlag for en ombygning af en H-produktionslinie.

Arbejdstilsynet anbefaler derfor, at Dansk Eternit-Fabrik A/S fortsat skal have mulighed for fremstilling af asbestcementprodukter til udgangen af 1988, idet man mener, at et stop for produktionen af H-bølgeplader vil bremse udviklingen af et

miljømæssigt bedre produkt. Man mener endvidere, at de på markedet værende udenlandske erstatningsplader dels kræver et større tilpasningsarbejde på grund af pladernes mål, dels ikke er fuldt tilfredsstillende, hvad angår styrken, samt at produktionskapaciteten ikke kan stå mål med efterspørgslen. Venstresocialisterne kan *ikke* godtage denne argumentation. Arbejdernes helbred er vigtigere end et eventuelt ekstra arbejde med at tilpasse pladerne. Hvad styrken angår, så henholder man sig kun til Dansk Eternit-Fabriks påstand om de udenlandske pladers manglende styrke. Disse er imidlertid afprøvet af Dantest og har vist tilfredsstillende kvalitet. Venstresocialisterne ser derfor ingen som helst grund til en fortsat dispensation vedrørende brug af asbest til asbestcementprodukter. Der foreligger tilfredsstillende erstatningsprodukter uden asbest på markedet.

ad 2) bremsebelægninger

A/S Roulunds Fabrikker har udarbejdet en statusrapport pr. primo september 1985 om asbest-frie bremsebelægninger, muligheder og begrænsninger. Det væsentligste problem ved udviklingsarbejdet af asbestfri alternativer skulle bestå i, at 60 års erfaringsgrundlag med asbestbaseret teknologi ikke længere kan anvendes, og at et helt nyt erfaringsgrundlag skal opbygges. Dette er i sin rørende enkelhed selvfølgelig rigtigt. Det skal dog med ind i billedet, at man faktisk i alle disse 60 år har vidst, at asbest var farlig!

Direktoratet konkluderer, at problemerne vedrørende asbest i arbejdsmiljøet ikke løses ved et forbud mod produktion af asbestholdige bremsebelægninger på A/S Roulunds Fabrikker, da ca. 85 pct. af behovet for asbestholdige bremsebelægninger dækkes ved import. Venstresocialisterne erkender, at dette synspunkt er korrekt, og har derfor føjet til dette forslag, at import af asbestholdige friktionsbelægninger skal forbydes.

Som et argument for ikke at forbyde produktionen på A/S Roulunds Fabrikker bruger direktoratet, at målinger i oktober 1985 viser, at asbestfibrer-koncentrationen på udsatte steder ligger væsentligt